

KVELDSPRAT MED HELLE 18.06.25 kl. 20.00–21.00:

BankID, vergemål og digitale rettigheter

Med Atle Larsen, jurist i FFO

Finnes alternativer til BankID. Noe er privat og noe er offentlig.

Det offentlige tilbyr e-ID og Min-ID, dekker sikkerhetsnivået «betydelig» som er det nest høyeste sikkerhetsnivået. Dette gir ikke tilgang over alt, f.eks. egen pasientjournal og det som krever høyeste sikkerhetsnivå. De offentlige elektroniske e-id-ordningene er ikke gode nok.

Sikkerhetsnivå «høyt», som er det høyeste for vanlig sivilbefolkning, dekkes av private løsninger som BankID, Buypass ID og Commfides e-ID. De to sistnevnte koster penger. ID-kontroll på disse tre kan gjøres gjennom en egen tjeneste posten har. Blant annet ved oppmøte i fysisk bankfilial.

Staten har kommet med egen strategi for e-ID i offentlig sektor. De har erkjent at det er store hull, særlig i BankID, og det staten selv leverer. Flere brukergrupper kan ikke benytte seg av dette, funksjonshemmede én gruppe, blant annet de som har verge. Det er rigide og strenge regler, særlig fra de private løsningene. Staten skal jobbe aktivt for å finne enklere og bedre digitale fullmaktløsninger, det skal bli enklere for dem som opptrer gjennom fullmektig – at de får tilgang også på høyeste nivå uten at det oppleves vanskelig og er veldig byråkratisk. Dette skal i alle fall brukes på offentlige løsninger.

BankID utstedes ikke til personer som trenger bistand for å bruke bankID, slik at den som hjelper får tilgang på koder og på selvstendig vis kan bruke disse kodene og logge inn senere. Utstedes hverken til bruker selv eller fullmektig som kan bruke den på vegne av brukeren. EU-regler som ikke bankene kan vike fra. I det øyeblikket en person må oppgi personlige koder til personen som hjelper, så oppfylles ikke vilkårene for å få bankID. Diskrimineringsnemda har sagt at dette er diskriminerende, men det er lovlig på bakgrunn av begrunnelsene bankene kommer mer, EU-ordningene og annet regelverk.

HelseNett har vært klaget inn fordi de krevet BankID for å få tilgang på tjenestene fra Helse Norge. HelseNett fikk medhold, tilbyr ulike fullmaktløsninger som gir varig tilgang. Kan logge inn med egen ID og opprette fullmakt, tilstrekkelig til at en annen kan representere en. Kan også fylle ut analogt skjema hvis en har helserettslig samtykkekompetanse i behold.

Finnes løsninger for de som har verge, selv om det er kronglete:

- Mini-ID er en statlig ordning. Nest øverste sikkerhetsnivå. Utstedes av digitaliseringsdirektoratet.
- Buypass gir tilgang på offentlige tjenester på høyeste sikkerhetsnivå. Utstedes av eget selskap som heter Buypass. Koster ca. 2000,-
- Commfides gir tilgang på høyeste sikkerhetsnivå. Leveres på USB-pinne. Koster ca. 1200,-

Hvordan du går frem for å skaffe de ulike løsningene kan du lese mer om her:

<https://eid.difi.no/nb/id-porten/slik-skaffer-du-deg-elektronisk-id>

Har blitt kommersialisert siden staten ikke tilbyr gode nok løsninger.

Utfordringer med ulik praksis hos de ulike bankene. Noen klarer å finne løsninger, men andre gjør ikke.

Det offentlige ligger bakpå på digitaliseringssiden, når det gjelder å finne og etablere gode, strømlinjeformede løsninger som dekker de ulike behovene i samfunnet – og når det kommer til å gi best mulig tilbud til de som ikke er digitale på en A4-måte inn til dette er på plass.

Det går an å reservere seg mot offentlig digital post på norge.no, da vil all post komme fysisk.